

Lekarze białostoccy

w okresach: międzywojennym i powojennym

Urodził się w majątku Strzelce w powiecie piotrkowskim. Szkołę średnią ukończył w Warszawie i tam, po odbyciu studiów na uniwersytecie, otrzymał w 1900 roku dyplom lekarski. Początkowo pracował w Warszawie w Szpitalu św. Ducha, następnie w Szpitalu Przemienienia Pańskiego na Pradze i w Zakładzie Położniczym św. Zofii. Specjalizował się w zakresie chorób kobiecych. Jego przełożeni podkreślali, że pracował z dużym zaangażowaniem. Po dwóch latach pracy wyjechał na Kresy i osiedlił się w Łyskowie, w powiecie wołkowskim. Zaufanie i szacunek miejscowej ludności zdobył szybko dzięki swej fachowej wiedzy, jak również działalności społecznej i patriotycznej. W jego mieszkaniu, obok gabinetu lekarskiego, mieściła się tajna szkoła polska. Z powodu braku kościoła, odbywały się tam też chrzty i śluby.

W czasie pierwszej wojny światowej, po prawie dwunastoletniej pracy, wyjechał do Brzostowicy Wielkiej. Stąd łatwiej mógł nawiązać kontakt z większym ośrodkiem w celu pogłębiania wiedzy medycznej. W 1916 r. przeniósł się do Białegostoku. Jako kierownik Zakładu Położniczego, zaangażował się w organizację, od podstaw, szpitalnictwa położniczego. Dzięki jego wysiłkom, szpital położniczy szybko zaczął się cieszyć zaufaniem pacjentek. Do tego czasu większość kobiet rodziła w domu, przy pomocy akuserek lub „babeł”. Działania organizacyjne dr. Bajenkiewicza sprawiły, że Zakład Położniczy przekształcono w Szpital Miejski św. Rocha (budynki pokoszarowe w Zwierzynicy przy ul. Pivnej nr 11/13). Został w nim mianowany naczelnym lekarzem, a zarazem ordynatorem oddziału położniczo-ginekologicznego, liczącego 54 łóżka. Salę operacyjną tego oddziału nazwano imieniem dr. Bohdana Ostromeckiego-

Witold Bajenkiewicz

(1874 – 1935)

go (o nim pisaliśmy w poprzednim numerze „Medyka”).

Od 1933 r., po scaleniu oddziałów: chirurgicznego, położniczo-ginekologicznego i zakaźnego, w szpitalu św. Rocha dr Bajenkiewicz pełnił funkcję dyrektora. W krótkim czasie szpital stał się placówką bardzo popularną, zarówno wśród chorych, jak i lekarzy. Dla tych ostatnich stał się miejscem edukacji medycznej.

Obok pracy zawodowej, dr W. Bajenkiewicz rozwinął szeroką działalność społeczną. W latach 1918 – 1919

był prezesem Towarzystwa Opieki nad Szkołami Polskimi, a także pracował w Centralnym Komitecie Opiekuńczym. W chwili wybuchu wojny polsko-bolszewickiej, jako ochotnik, wstąpił w szeregi Wojska Polskiego. Po zakończeniu działań wojennych, wrócił na dawne stanowisko pracy, pracując również, jako lekarz cywilny, w szpitalu wojskowym. Uczestniczył w organizowaniu polskiej oświaty w mieście. Z jego inicjatywy do białostockich szkół wprowadzono lekarzy ogólnych i stomatologów.

Dr W. Bajenkiewicz zdawał sobie sprawę z tego, jak ważna jest wymiana wiedzy i doświadczeń wśród lekarzy. Z tego powodu stał się jednym z założycieli, powstałego w lipcu 1924 r., „Polskiego Zrzeszenia Lekarzy Województwa Białostockiego”. W latach 1926 – 1927 pełnił w tym zrzeszeniu funkcję prezesa. Z zachowanych protokołów wynika, że w ciągu kilku lat wygłosił siedem referatów i poprowadził cztery demonstracje, m. in.: „10-lecie działalności Zakładu Położniczego”, „O Kleszczach Kiejdahla”, „O przetrzewnym nachłonowym cięciu cesarskim”, „Zarys istoty reakcji Aschheim-Zondeka”, „Częstość zapaleń przydatków macicznych w stosunku do innych schorzeń kobiecego narządu rodowego w Zakładzie Położniczym w Białymstoku”, „Demonstracja guza Krukenberga”. W jego dorobku znajdują się też następujące prace, wydrukowane w „Ginekologii Polskiej” w roku 1935: „Przypadek mumifikacji płodu, nabłonka kosmówkowego i włókniaka macicy”, „3 przypadki adenomyosis”, „Niezwyczajne przypadki wrodzonych wad ustrojowych organów płciowych kobiecych”. W pracy tej autor przedstawia cztery przypadki wad wrodzonych żeńskich narządów płciowych

wewnętrznych (podajemy w wersji oryginalnej):

- Macica z jednym jajnikiem i trąbką.
- Przypadek macicy dwurożnej z rogiem oddzielnym.
- Niezwykłe topograficzne warunki prawostronnych przydatków i ciąża w prawej trąbce.
- Przypadek macicy dwurożnej z rogiem oddzielnym i zwężenia górnego odcinka pochwy.

Miejscowa społeczność lekarska wysoko oceniała dorobek i postawę dr. W. Bajenkiewicza. Wybrano go na członka Rady Izby Lekarskiej Warszawsko-Białostockiej. Funkcję tę sprawował od czasu założenia izby, czyli od roku 1922, aż do śmierci. Jako człowiekowi postępującemu zawsze według zasad etyki, powierzono mu godność członka Sądu Izby Lekarskiej. Funkcję tę sprawował od początku powstania tej instytucji. Był również członkiem Warszawskiego Towarzystwa Ginekologicznego i zawsze uczestniczył w jego obradach. Od roku 1916 r. wybrano go także na członka honorowego Białostockiego Towarzystwa Dobroczynności. W prowadzonym przez Towarzystwo przytułku dla dzieci i kobiet udzielał bezpłatnych porad lekarskich. Był człowiekiem bezinteresownym, uczynnym i skromnym. Zawsze służył radą i pomocą kolegom. Z entuzjazmem podchodził do pracy zawodowej i społecznej. Rzetelnie wypełniał przyjęte przez siebie obowiązki. Wyrazem jego patriotycznego zaangażowania było „Wezwanie Kolegów do godnego uczczenia pamięci zmarłego Wodza Narodu”, opublikowane na łamach „Polskiej Gazety Lekarskiej” w roku 1935 r., po śmierci marszałka Józefa Piłsudskiego.

W ostatnich latach życia, mimo pogarszającego się stanu zdrowia, dr Bajenkiewicz nie przestawał intensywnie pracować. Zmarł 15 listopada 1935 r. w Warszawie, w wieku 61 lat. Został pochowany na cmentarzu Farnym w Białymstoku. Miesiąc później, 15 grudnia 1935 r., odbyło się specjalne, uroczyste posiedzenie Polskiego Zrzeszenia Lekarzy Województwa Białostockiego, poświęcone jego pamięci.

Grób dr. W. Bajenkiewicza znajduje się w pobliżu kościoła. Nagrobek jest w bardzo złym stanie.

Mieczysław Sopek

Dr n. med., były wieloletni pracownik Zakładu Anatomii Prawidłowej UMB.

Magdalena Szkudlarek

Dr n. med., adiunkt Zakładu Anatomii Prawidłowej UMB.

Z Zakładu położniczego w Białymstoku
Dyrektor: Dr Bajenkiewicz.

Niezwykłe przypadki wrodzonych wad ustrojowych organów płciowych kobiecych.

PODAŁ
Dr Bajenkiewicz

Z pokaźnej liczby spostrzeganych przeze mnie w przeciągu kilkunastu lat wad ustrojowych kobiecych organów płciowych, jak oto: kompletny brak organów (macicy, przydatków i pochwy) 4 przypadki, *uterus duplex seperatus* — *vagina duplex separata* — 1 przypadek, *uterus subseptus* — kilkanaście przypadków, zatrzymuję się na opisanii 4-ch rzadkich przypadków wrodzonych wad ustrojowych.

I.

Macica z jednym jajnikiem i trąbką — *uterus unicornis*. P. W., I, 32, zgłosiła się do zakładu ze skargami na opuszczenie się macicy i prawostronną przepłkninę pachwinową.

Chora budowy dobrej, nieco otyła, miesiączkuje co miesiąc po 3–4 dni, odbyła 5 porodów z przebiegiem niezakłóconym. Ze strony narządów wewnętrznych stwierdza się niedomykalność zastawki dwudzielnej. Podczas zabiegu okazało się, że mała macica leży zupełnie luźno na dnie zatoki Douglasa i łatwo daje się podnieść. Prawe przydatki macicy prawidłowe; prawy więz obły wydłużony, zwisający w kształcie wachlarza razem z fałdem, pokrywającej go otrzewnej. Lewych przydatków macicznych i szerokiego więzu brak zupełnie. Lewa strona macicy skutkiem braku rogu i przydatków lekko spłaszczona. Lewy więz obły ma przyręcz nieco niższy niż prawy. Innych jakichkolwiek zmian w topografii czy budowie organów rodnych oraz śladów przebytego zapalenia niema.

10

ROK 1935
TOM XIV

KWIECIEŃ — CZERWIEC
ZESZYT IV — VI

**GINEKOLOGJA
POLSKA**

MIESIĘCZNIK, POŚWIĘCONY CHOROBYM
KOBIECYM I POŁOŻNICTWU

ORGAN POLSKICH TOWARZYSTW GINEKOLOGICZNYCH:
WARSZAWSKIEGO, KRAKOWSKIEGO, LWOWSKIEGO, ŁÓDZKIEGO, POZNAŃSKIEGO
I WILEŃSKIEGO

REDAKTOR:
DR MED. **TADEUSZ ZAWODZIŃSKI**
(Warszawa, Lwowska 11, tel. 8-33-55)

PIERWSZY REDAKTOR:
DOC. DR **LEONARD LORENTOWICZ**
od 1922 — 1934 r.

WARUNKI PRZEDPŁATY: Rocznie 30 zł. półrocznie 15 zł.
Zeszyt pojedynczy 15 zł. Zagranicą prenumerata roczna 45 zł. (5 dolarów)

CENA OGŁOSZEŃ:

Ciała strona przed tekstem	Zł. 90.—	Ciała strona na okładce	Zł. 120.—
1/2 strony	" 50.—	wielki	" 120.—
Ciała strona za tekstem	" 75.—	Za umieszczenie wkładki	" 120.—
1/2 " " " " " "	40.—	1/2 strony na tytułowej karcie okładki	" 500.—

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: WARSZAWA, UL. LWOWSKA 11. M. I. TEL. 8-33-55.
KONTO CZEKOWE W P. K. O. Nr. 4640